

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Geloof en Werken: Zijn Jakobus en Paulus het Oneens over de Rechtvaardiging?

Het Evangelie is het goede nieuws dat God ons heeft gered door de dood en opstanding van de Messias (1 Korinthe 15:1-11). We hebben allemaal gezondigd en niet voldaan aan de rechtvaardige maatstaven van God. Daarom verdienen we de eeuwige straf; We verdienen de dood.

Maar omdat God van ons houdt, heeft Hij ons een manier gegeven om te worden gered van de dood die we verdienen. Door het geloof kunnen we worden gered van de eeuwige straf. Zoals Paulus aan de gelovigen in Rome schreef:

Romeinen 3:23-26

Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus (Messias Jesjoea). Hem heeft God openlijk aangewezen als middel tot verzoening, door het geloof in Zijn bloed. Dit was om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen vanwege het voorbijgaan aan de zonden die eertijds hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God. Hij deed dit om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen nu in deze tijd, zodat Hijzelf rechtvaardig is én rechtvaardigt degene die uit het geloof in Jezus (Jesjoea) is.

Volgens Paulus zijn we gerechtvaardigd door de genade van God. "Gerechtvaardigd" zijn is een juridisch concept dat in deze context betekent dat je wordt vrijgesproken - dat wil zeggen, rechtvaardig wordt verklaard in de rechtszaal van God.

(BDAG 4e ed., "δικαίω", blz 220-221).

Doordat we dit gunstige oordeel ontvangen, worden we gered van de straf die we behoren te krijgen voor onze zonden. Iedereen heeft gezondigd, maar zoals Paulus uitlegt, heeft de rechtvaardige Messias de straf voor onze zonden op Zich genomen toen Hij stierf aan het kruis. Ondanks het feit dat onze werken niet aan Gods rechtvaardige maatstaven voldoen, worden we toch gerechtvaardigd - rechtvaardig verklaard - vanwege het werk van de Messias. Onze rechtvaardige positie voor het aangezicht van God is een "gave" die we "ontvangen door het geloof".

Een paar verzen later benadrukt Paulus juist dit punt:

Romeinen 3:27-28

Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door welke wet? Van de werken? Nee, maar door de wet van het geloof. Wij komen dus tot de slotsom dat **de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt zonder werken van de wet.**

Zoals we kunnen lezen, stelt Paulus duidelijk dat we gerechtvaardigd worden door het geloof. Maar dit roept enkele vragen op als we bedenken wat Jakobus zegt over hoe we worden gerechtvaardigd:

Jakobus 2:14

Wat voor nut heeft het, mijn broeders, als iemand zegt dat hij geloof heeft, en hij heeft geen werken? Kan dat geloof hem zalig maken?

Jakobus 2:21

Is Abraham, onze vader, niet uit de werken gerechtvaardigd, toen hij Izak, zijn zoon, op het altaar offerde?

Jakobus 2:24

U ziet dus nu dat een mens uit werken gerechtvaardigd wordt en niet alleen uit geloof.

Dus Paulus geeft aan dat een persoon wordt gerechtvaardigd door geloof, terwijl Jakobus beweert dat een persoon wordt gerechtvaardigd door werken en *niet* alleen door geloof. Dit lijkt een belangrijke tegenstrijdigheid te zijn tussen deze twee schrijvers! In feite was deze schijnbare tegenstrijdigheid één van de belangrijkste redenen waarom Maarten Luther twijfelde aan de authenticiteit van de brief van Jakobus. Luther schrijft:

In de eerste plaats gaat [Jakobus] duidelijk in tegen Paulus en de rest van de Schrift door rechtvaardiging toe te schrijven aan werken ... Dus bewijst deze fout dat deze brief niet het werk is van een apostel.

-Martin Luther, *Prefaces to the New Testament: Translated by Charles M. Jacobs* (Rockville, MD: Wildside Press, 2010), blz 44-45

Heeft Luther gelijk dat de brief van Jakobus "rechtstreeks" ingaat tegen Paulus? Zijn Paulus en Jakobus het echt oneens over de rechtvaardiging? Hoewel velen tot deze slotsom zijn gekomen, blijkt uit een nadere beschouwing van deze passages dat het onderwijs van Paulus en Jakobus helemaal niet tegenstrijdig is, maar elkaar aanvullen.

De sleutel tot het oplossen van dit probleem is om te erkennen dat, hoewel beide auteurs dezelfde woorden gebruiken, deze woorden verschillende connotaties kunnen hebben. Zoals C. Ryan Jenkins uitlegt:

Het is belangrijk dat we erkennen dat woorden geen onveranderlijke of houten constanten zijn, maar meerdere betekenissen kunnen hebben die afhankelijk zijn van contextuele, lexicale en andere grammaticale kenmerken waarmee men de nauwkeurigheid van de betekenis kan vaststellen.

-C. Ryan Jenkins, "Faith and Works in Paul and James," *Bibliotheca Sacra* 159 (January-March 2002), blz 65.

Woorden in de Bijbel hebben dus vaak verschillende connotaties of betekenissen. Dat zien we ook in het Engels. Denk bijvoorbeeld aan het woord *argument*.

Je zou dit woord kunnen gebruiken om te zeggen: "De man had een verhitte *discussie (argument)* met zijn vriend over theologie."

Maar je zou dit woord ook kunnen gebruiken om te zeggen: "De theoloog presenteerde een overtuigend *argument* voor zijn visie."

In het eerste voorbeeld beschrijft het woord *argument* een confronterende uitwisseling van theologische perspectieven. Maar in het tweede voorbeeld vertegenwoordigt het woord *argument* een reeks redenen die worden gegeven ter ondersteuning van een theologisch standpunt. Hoewel het woord hetzelfde is, worden in de twee voorbeelden twee verschillende betekenissen overgebracht. Hetzelfde gebeurt in het Bijbelse Grieks.

Vanwege deze verschillende betekenissen is het de moeite waard om de twee door Jakobus en Paulus gebruikte sleuteltermen eens nader te bekijken, om te zien of ze deze termen op dezelfde wijze gebruiken.

Een Nadere Beschouwing van "Geloof"

Wanneer we het woord "geloof" (πίστις) tegenkomen in het Nieuwe Testament, wordt het niet altijd in dezelfde betekenis gebruikt. Soms wordt "geloof" in een zeer enge zin gebruikt om aan te duiden dat men het verstandelijk eens is met een gedachte. Iemand kan bijvoorbeeld geloven dat "God één is". Dat wil zeggen, iemand die dit gelooft is het *verstandelijk eens* met de bewering dat "God is één" is. Jakobus spreekt over dit soort geloof in Jakobus 2:19.

Jakobus 2:19

U gelooft dat God één is; daar doet u goed aan. Maar ook de demonen geloven dit, en zij sidderen.

Opgemerkt moet worden dat het Griekse werkwoord πιστεύω (pisteuó), dat wordt vertaald als "geloven", overeenkomt met het zelfstandig naamwoord πίστις (pístis) dat wordt vertaald als "geloof". Dus blijkbaar zijn zelfs demonen in staat tot een bekrompen soort geloof, namelijk dat ze het verstandelijk eens kunnen zijn met bepaalde Bijbelse waarheden.

"Geloof" kan echter ook worden gebruikt om iets aan te duiden dat veel belangrijker is dan de verstandelijke overeenstemming. Het heeft een bredere definitie, wat betekent dat je het niet alleen verstandelijk eens bent met de waarheid, maar dat je die waarheid ook *in de praktijk uitleeft*.

In zijn brief stelt Jakobus de enge zin van het geloof tegenover de bredere zin van het geloof. Jakobus verwijst naar de enge zin van het geloof als "dood" en "nutteloos", gelijkwaardig aan wat de demonen geloven (Jakobus 2:14-26). Hij beschouwt het louter als een verstandelijke overeenstemming met bepaalde waarheden en een onvolledige vorm van geloof. Hij wil dat zijn lezers niet tevreden zijn met de enge zin van het geloof, maar in plaats daarvan de bredere zin van het geloof omarmen. Geloof in de bredere zin resulteert in werken. Voor Jakobus *is dat* de enige vorm van geloof die rechtvaardigt. Zoals C. Ryan Jenkins uitlegt:

Het verschil tussen de twee toepassingen kan worden uitgedrukt als het verschil tussen alleen maar een *geloofsbelijdenis* en een dynamisch *bezit van het geloof*.

-C. Ryan Jenkins, "Faith and Works in Paul and Jakobus," *Bibliotheca Sacra* 159 (January-March 2002), blz 65.

Dit onderscheid tussen geloof dat rechtvaardigt en geloof dat onvolledig is, is één stukje van de puzzel dat nodig is om de spanning tussen Jakobus en Paulus op te lossen. Als Paulus zegt dat je wordt gerechtvaardigd door geloof, bedoelt hij niet dat je wordt gerechtvaardigd door de *onvolledige* manier van geloof, die Jakobus veroordeelt. Maar Paulus bedoelt dat je wordt gerechtvaardigd door het soort geloof dat van nature tot werken leidt. Hoe weten we dat? Omdat Paulus in de gehele Romeinen-brief duidelijk maakt wat hij bedoelt met geloof. Bijvoorbeeld, slechts twee verzen nadat Paulus zegt dat je wordt gerechtvaardigd door geloof, los van de werken van de wet, geeft hij meteen een nadere uitleg, zodat hij niet verkeerd zou worden begrepen als dat de Wet niet langer belangrijk is voor gelovigen. Hij zegt dat degenen die worden gerechtvaardigd door het geloof de Wet niet zullen verwerpen, maar juist bevestigen:

Romeinen 3:31

Doen wij dan door het geloof de wet teniet? Volstrekt niet, maar wij bevestigen de wet.

Bovendien begint en eindigt Paulus zijn brief aan de Romeinen met de stelling dat het zijn missie is om de "geloofsgehoorzaamheid" tot stand te brengen onder de volken (Romeinen 1:5; 16:26). De meest natuurlijke manier om deze zinsnede te begrijpen, is dat dit "de gehoorzaamheid is die het geloof voortbrengt". Overall in Romeinen maakt Paulus duidelijk dat geloof en gehoorzaamheid hand in hand gaan. Zoals Craig Keener schrijft:

Wat bedoelt Paulus met "geloofsgehoorzaamheid"? De Griekse uitdrukking kan op verschillende manieren worden opgevat, maar Paulus vindt het erg belangrijk dat gelovigen God gehoorzamen in plaats van te zondigen (Rom 6:12, 16-17; vgl. Rom 5:19). Ook elders spreekt hij over hun gehoorzaamheid (Rom 16:19) en zijn missie om de heidenen tot die gehoorzaamheid te brengen (Rom 15:18). In Romeinen legt Paulus ook vaak de nadruk op het "geloof" (zo'n veertig keer, plus eenentwintig keer gebruikt hij het verwante werkwoord). Hij is vanaf het begin duidelijk dat een echt geloof in Christus (gehoorzaamheid aan het Evangelie; vgl. Rom 6:17) een rechtvaardige levensstijl moet voortbrengen (zie hoofdstuk 6).

-Craig Keener, *Romeinen*, NCCS (Eugene, OR: Cascade Books, 2009), blz 21

Bovendien schrijft Paulus dat de Wet heilig, rechtvaardig en goed is (Romeinen 7:12), dat de Wet geestelijk is (Romeinen 7:14) en dat hij zich verheugt in de Wet (Romeinen 7:22). Hij zegt ook dat de Heilige Geest de gelovigen in staat stelt om aan de rechtvaardige eisen van de Wet te voldoen (Romeinen 8:4). Tegelijkertijd *verzet de vleselijke gezindheid* zich tegen de Wet en wil zich er niet aan onderwerpen (Romeinen 8:7). Het is onmogelijk om uit deze uitspraken redelijkerwijs te concluderen dat Paulus vindt dat gelovigen de Wet moeten loslaten! Nogmaals, hoewel Paulus gelooft dat je wordt gerechtvaardigd door het geloof, staat hij erop dat de Wet belangrijk en toepasbaar blijft op ons leven als gelovigen. Het geloof werpt de Wet niet omver, maar bevestigt de Wet (Romeinen 3:31).

Als we naast Romeinen de andere brieven van Paulus onderzoeken, zien we dat Paulus heel consequent is en dat het geloof, waar hij voor staat, resulteert in werken. In Titus 2:14 onderwijst hij dat het offer van Jesjoea de gelovigen heeft verlost van de wetteloosheid en ertoe leidt dat die verlost gelovigen "ijverig zijn geworden in goede werken". Kijk ook eens naar wat Paulus zegt in Titus 3:8:

Titus 3:8

Dit is een betrouwbaar woord en ik wil dat u deze dingen sterk benadrukt, opdat zij die in God geloven [πιστεύω], ervoor zorgen dat zij anderen **voorgaan in het doen van goede werken**. Deze dingen zijn goed en nuttig voor de mensen.

Hier verwacht Paulus van "degenen die in God geloven [πιστεύω]" - dat wil zeggen, zij die hun vertrouwen hebben gesteld op God - dat zij "voorgaan in het doen van goede werken".

Dus wanneer Paulus de term "geloof" gebruikt, lijkt het erop dat hij het niet oneens is met Jakobus over het soort geloof dat de gelovigen moeten bezitten. Net als Jakobus leert Paulus dat je wordt gerechtvaardigd door het soort geloof dat werken voortbrengt.

Maar ook al bevestigt Paulus dat je wordt gerechtvaardigd door het soort geloof dat werken voortbrengt, lijkt er toch een tegenstrijdigheid te zijn. Paulus geeft nadrukkelijk aan dat je wordt gerechtvaardigd *door geloof* (hoewel geloof werken voortbrengen), terwijl Jakobus expliciet stelt dat je wordt gerechtvaardigd *door werken* en niet alleen door geloof (Jakobus 2:24). Deze bestaande discrepantie maakt dat we een andere sleutelterm nader moeten bekijken.

"Gerechtvaardigd" nader onderzocht

Net als de term "geloof" kan ook de term "gerechtvaardigd" (δικαιόω - *dikaioō*) verschillende connotaties hebben. Zoals eerder vermeld, gebruikt Paulus deze term om aan te geven dat je wordt vrijgesproken of dat God iemand rechtvaardig noemt. Dat is één betekenis van het Griekse woord δικαιόω, vertaald als "gerechtvaardigd". We zouden naar deze term kunnen verwijzen als de *declaratieve* betekenis. En inderdaad, als Jakobus het woord "gerechtvaardigd" gebruikt in deze declaratieve betekenis, in Jakobus 2:24, lijkt het onbetwistbaar dat hij Paulus tegensprekt als hij zegt dat je wordt gerechtvaardigd door werken en niet alleen door geloof.

Maar er is nog een andere betekenis van het woord "gerechtvaardigd" naast de declaratieve betekenis. De term δικαιόω kan ook "rechtvaardigen" of "je gelijk bewijzen" betekenen.

(BDAG 4e ed., "δικαιόω", blz 221)

We kunnen deze vorm van de term aanduiden als *demonstratieve* betekenis. Paulus gebruikt het woord in deze *demonstratieve* betekenis wanneer hij aan het begin van Romeinen 3 Psalm 51:6 citeert:

Romeinen 3:3-4

Want wat is het geval? Als sommigen ontrouw zijn geweest, zal hun ontrouw de trouw van God toch niet tenietdoen? Volstrekt niet! Zo echter moet het zijn: God is waarachtig maar ieder mens een leugenaar, zoals geschreven staat: Opdat U **gerechtvaardigd** [δικαιόω] wordt wanneer U rechtspreekt, en overwint wanneer U oordeelt.

Hier gebruikt Paulus de term "gerechtvaardigd" om aan te geven dat *bewezen kan worden* dat God *gelijk heeft* met Zijn woorden. In Mattheüs 11 komen we nog een voorbeeld tegen van "gerechtvaardigd" in deze *demonstratieve* betekenis:

Mattheüs 11:19

De Zoon des mensen is gekomen, wèl etende en drinkende, en zij zeggen: Zie, een vraatzuchtig mens en een wijndrinker, een vriend van tollenaars en zondaars. En de wijsheid is **gerechtvaardigd** [δικαίωω - dikaioō] op grond van haar werken.

Hier pareert Jesjoea de kritiek van Zijn tijdgenoten met een spreekwoord: wijsheid wordt gerechtvaardigd op grond van haar werken. Dat wil zeggen, wijsheid *blijkt juist te zijn* door de werken die ze voortbrengt. Jesjoea maakt duidelijk dat Zijn bediening gerechtvaardigd of bekrachtigd zal worden door Zijn werken.

Let op de overeenkomsten tussen de uitspraak van Jesjoea en die van Jakobus:

Mattheüs 11:19

...wijsheid is gerechtvaardigd [δικαίωω] op grond van haar werken [ἔργων]...

Jakobus 2:24

...een mens uit werken [ἔργων] gerechtvaardigd [δικαίωω] wordt...

Dus wanneer Jakobus in Jak 2: 24 lijkt aan te geven dat een persoon wordt gerechtvaardigd door werken, geeft hij daar niet mee aan dat God een zondaar vrijspreekt of rechtvaardig verklaart op basis van de werken van die persoon.

Nee, hij gebruikt de term "gerechtvaardigd" in de demonstratieve betekenis. Hij zegt dat iemand door zijn werken *rechtvaardig blijkt te zijn*. De werken zijn de bevestiging dat het geloof van een persoon oprecht is. Echt geloof zal een rechtvaardige levensstijl voortbrengen. Nogmaals, Paulus leert hetzelfde:

Romeinen 3:31

Doen wij dan door het geloof de Wet teniet? Volstrekt niet, maar wij bevestigen de Wet.

De algemene context rechtvaardigt (excuses voor de woordspeling) de gedachte dat Jakobus de term "gerechtvaardigd" in de demonstratieve betekenis gebruikt. Jakobus richtte zich op een situatie waarin bepaalde gelovigen beweerden te "geloven", maar omdat hun "geloof" niet werd aangetoond door goede werken, was het onvolledig of "dood" (Jakobus 2:14-17). Jakobus zegt vervolgens dat iemands geloof wordt gezien door iemands werken:

Jakobus 2:18

Maar nu zal iemand zeggen: U hebt geloof en ik heb werken. Laat mij dan uw geloof zien uit uw werken en **ik zal u uit mijn werken mijn geloof laten zien**.

Vervolgens herhaalt Jakobus zijn punt dat alleen een verstandelijke overeenstemming met de Bijbelse waarheden onvoldoende is, door aan te geven dat zelfs de demonen het verstandelijk eens zijn met bepaalde Bijbelse waarheden (Jakobus 2:19). Vervolgens stelt hij dit dode en nutteloze geloof tegenover wat hij als een echt geloof beschouwt. Hij geeft de voorbeelden van Abraham en Rachab, die allebei door hun daden de echtheid van hun geloof hebben laten zien (Jakobus 2:20-26). Het is in deze context dat Jakobus stelt dat een persoon wordt gerechtvaardigd door zijn werken (Jakobus 2:24).

Gezien de context is de meest voor de hand liggende interpretatie van de term "gerechtvaardigd" in Jakobus 2:24 "rechtvaardigen" of "bewijzen rechtvaardig te zijn".

In het licht van wat we hebben ontdekt over de verschillende connotaties van de woorden "geloof" en "gerechtvaardigd", willen we de volgende parafrasen geven van de twee verzen die we hebben besproken:

Romeinen 3:28 (parafrase)

Wijk omen dus tot de slotsom dat de mens (rechtvaardig wordt verklaard door het geloof) **zonder werken van de Wet**.

Jakobus 2:24 (parafrase)

U ziet dus dat een mens (bewijst rechtvaardig te zijn) **en niet alleen** (uit een verstandelijk geloof).

Conclusie

De schijnbare tegenstrijdigheid tussen de leringen van Jakobus en Paulus over rechtvaardiging kunnen worden opgelost als we de nuances van de woorden "geloof" en "gerechtvaardigd" zorgvuldig overwegen. Paulus beklemtoont dat je wordt gerechtvaardigd - dat wil zeggen, wordt vrijgesproken of rechtvaardig verklaard - door het geloof, los van werken. Maar voor Paulus betekent "geloven" hetzelfde als wat Jakobus beschrijft als een *volledig* geloof - dat wil zeggen, het soort geloof dat van nature resulteert in werken. Jakobus benadrukt dat je wordt gerechtvaardigd door werken en niet alleen door geloof. Maar Jakobus bedoelt "gerechtvaardigd" in de demonstratieve betekenis, wat inhoudt dat iemands werken de echtheid van iemands geloof bewijzen. Beide schrijvers zijn het erover eens dat een oprecht geloof leidt tot een rechtvaardig leven, en dat werken het bewijs zijn van een gerechtvaardigd geloof. In plaats van elkaar tegen te spreken, geven Paulus en Jakobus elkaar dus aanvullende perspectieven op de relatie tussen het geloof en de werken.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website: www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: [www.twitter.com/119Ministries#](https://twitter.com/119Ministries#) (USA)